ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา ระดับสถานือนามัย จังหวัดสงขลา

นางนลินี ช่วยดำรงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-331-258-7 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS RELATED TO QUALITY OF DATA IN EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT OF HEALTH CENTERS, SONGKHLA PROVINCE

Mrs. Nalinee Chuaydomronk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Community Medicine
Department of Preventive and Social Medicine
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-331-258-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บ้าจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงานการเฝ้าระวังโรค

ทางระบาดวิทยา ระดับสถานีอนามัย จังหวัดสงขลา

โดย

นางนลีนี่ ช่วยดำรงค์

ภาควิชา

เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นายแพทย์บดี ธนะมั่น

อาจารย์ที่ปรึกษารวม

ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์บดี ธนะมั่น)

ปพบุงป์ ใช่และแกง อาจารย์ที่ปรึกษารวม

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โลห์ลุนทร)

(นายแพทย์ชุริยะ คูหะรัตน์)

พมพตันจบับบทลัดย่อวิทยานิพนธภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดย

นลินี ช่วยดำรงค์: ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา ระดับลถานีอนามัย จังหวัดลงชลา (Factors Related to Quality of Data in Epidemiological Surveillance Report of Health Centers, Songkhla Province.) อ.ที่ปรึกษา: รศ.นพ.บดี ธนะมั่น, อ.ที่ปรึกษาร่วม: ศ.นพ.ไพบูลย์ โล่ห์ลุนทร, 103 หน้า. ISBN 974-331-258-7

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประลงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงานเฝ้าระวังโรคทาง ระบาดวิทยา ระดับลถานีอนามัย ในจังหวัดลงขลา เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน 2541 ถึง มกราคม 2542 โดยให้ เจ้าหน้าที่ลาธารณสุขในสถานีอนามัย ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยาทุกคน จำนวน 166 คน เป็นผู้ตอบแบบลอบถาม เก็บ ข้อมูลผลการปฏิบัติงานด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลา การเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้แบบบันทึก ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี้ยงเบนมาตรฐาน Chi-square Test

ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ล่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.3 มีอายุเฉลี่ย 29.2 ปี เป็นโลด ร้อยละ 55.4 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 66.9 มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดลงชลา ร้อยละ 90.4 มีอัตราเงินเดือน เฉลี่ย 8,278 บาท รับราชการเฉลี่ย 8 ปี รับผิดชอบงานระบาดวิทยาเฉลี่ย 4.9 ปี เคยได้รับความดีความชอบ ร้อยละ 50.6 เคยได้รับการอบรมทางระบาดวิทยา ร้อยละ 54.2 พักอาศัยในตำบลเดียวกับลถานีอนามัย ร้อยละ 64.5 มีความรู้ด้าน ระบาดวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติต่องานระบาดวิทยา อยู่ในระดับลูง ล่งรายงานเฝ้าระวังโรคด้วยตนเอง ร้อยละ 99.4 ได้รับการลนับลนุนแบบฟอร์มรายงาน ร้อยละ 93.4 ได้รับการนิเทศงานระบาดวิทยา ร้อยละ 77.7 การ คมนาคมในพื้นที่ละดวก ร้อยละ 48.8 ข้อมูลในรายงานเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา ในภาพรวมมีความถูกต้อง ร้อยละ 85.8 ความครบถ้วน ร้อยละ 71.1 ความทันเวลา ร้อยละ 52.0 มีการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน อยู่ในระดับต่ำ คุเนภาพ ข้อมูลรวม อยู่ในระดับต่ำ

บัจจัยที่มีความลัมพันธ์กับด้านความทันเวลา และคุณภาพข้อมูลรวม ได้แก่ การได้รับการอบรมทาง ระบาดวิทยา (p = 0.042 และ 0.023ตามลำดับ) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรสได้ ระยะเวลา รับราชการ ระยะเวลาปฏิบัติงานระบาดวิทยา การได้รับความดีความชอบ ความรู้ด้านระบาดวิทยา ทัศนคติต่องาน ระบาดวิทยา รูปแบบการล่งบัตรรายงาน การลนับสนุนแบบฟอร์มรายงาน การได้รับการนิเทศงาน การคมนาคม ไม่มี ความสัมพันธ์กับคุณภาพข้อมูลในรายงานเฝ้าระวังโรค

การศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการรายงานโรคให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลามากยิ่งขึ้นต่อไป

ภาควิชาราชศาสทร์ป้องกันและสังคม	ลายมือชื่อนิสิต นร์มี ใจอดำเวล
สาขาวิชา เวชศาสตร์ชุมชน	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 📈 4 ะ 🗸 🥀 🧘 ห 🗷 พ ะ

េះ កំណែងប្រាយមាត់សមាត់ មានការការការការការការការប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រាប់ប្រ

COMMUNITY MEDICINE

KEY WORD:

: MAJOR

QUALITY OF DATA / EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT / HEALTH CENTERS

NALINEE CHUAYDOMRONK: FACTORS RELATED TO QUALITY OF DATA IN

EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT OF HEALTH CENTERS, SÖNGKHLA PROVINCE.

THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. BODI DHANAMUN. MD. MPH. THESIS COADVISOR: PROF.

PAIBOOL LOHSOONTORN.MD. MPH. Dr.PH. 103 pp. ISBN 974-331-258-7

The objective of this study were to examine the factors related to the quality of data in

epidemiological surveillance report of health centers in Songkhla Province. Data has been collected from June

1998 to January 1999 by requesting 166 health officers in health centers that responsible for epidemiological

work to fill out the questionnaires. Data was focused on the operation in respect of precision, completion, time

frame and narration of basic data by tape recorder. In this study, percentage, mean, SD., Chi-square Test were

used

The result of the study reveals that most of officers were males 63.3% with average age of 29.2

years, single 55.4% with education level under bachelor degree 86.9% having domicite in Songkhla Province

90.4% with average salary of 8,278 baht, having served as officials averagely 8 years, responsible for

epidemiological work for 4.7 years at the average, with promotion 50.6%, having trained in epidemiology

54.2%, residing in the same district as these health centers 64.5%, having moderate knowledge of

epidemiology, having attitude towards epidemiological work at a high level, submitting surveillance reports in

person 99.4%, given support for report form 93.4%, receiving orientation in epidemiological work 77.7%, with

local convenience of transportation 48.8%, with a overview precision of data in epidemiological surveillance

report 85.8%, completion 71.1% and time frame 52.0% with low level of datanarrationand low level of data

quality.

Factor related to timeliness and data quality was training in epidemiology (p = 0.042 and 0.023

respectively). Other factors namely sex, age, marital status, term of government service, operating term of

epidemiology, promotion, knowledge of epidemiology, attitude towards epidemiological work, format or report

card submission, report form support, work orientation and transportation have no ralated with the quality of

data in surveillance report.

This study can be use for develope the quality of data in surveillance report.

ภาควิชา เวชศาสตรปองกันและสังคม

ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต 2455 ใจสายค

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 🗸 🤍 🕌 🧎

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุลวงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากศาสตราจารย์
นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์นายแพทย์บดี
ธนะมั่น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน ที่ปรึกษาองค์การอนามัยโลก และนายแพทย์
สุริยะ คูหะรัตน์ กองระบาดวิทยา ที่กรุณาให้คำแนะนำและชี้แแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเป็น
อย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา ที่ได้ให้โอกาสในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยาระดับจังหวัด ระดับ อำเภอ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานี อนามัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่ อาจารย์ ขอบคุณน้องๆ เพื่อนเวชศาสตร์ชุมชน และ ทุกท่านที่ช่วยเหลือในทุกๆด้านและให้กำลังใจตลอดมา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

นลินี ช่วยดำรงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดยอภาษาไทย	
บทคัดยอภาษาอังกฤษ	٩
กิตติกรรมประกาศ	າ
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	
บทที่	
1. บทน้ำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามของการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ผลหรือประโยชน์ที่คาดวาจะได้รับจากการวิจั	. ម
ตัวแป ~~ร~~	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
คำนิยามเชิงปฏิบัติการ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
สถานีอนามัย	8
ระบบข้อมูลขาวสารสาธารณสุข	10
งานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3. วิธีการดำเนินการวิจัย	24
รูปแบบการวิจัย	24
	24
ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การรวบรวมข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

	การกิเครา	ะห์ข้อมูล
4 400		ยอมูล
4. WWII	ส่วนที่ 1	
	สวนทา	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา
	ส่วนที่ 2	ทรบผตขอบงานระบาตวทยาบัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับสถานีอนามัย
	สวนท 2	
		ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา
	ส่วนที่ 3	ปัจจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับสถานีอนามัย
		ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา
	ส่วนที่ 4	คุณภาพข้อมูลในรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา
	nê j	ระดับสถานีอนามัย
	ส่วนที่ 5	การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงาน
		เฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาระดับสถานีอนามัย
5. สรุปเ	ผลกา ~~ร~~ ศึกษา	า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	1	รศึกษา
	อภิปรายผ	ลการศึกษา
	ข้อเสนอแา	ue
	ข้อเสนอแา	นะในการศึกษาครั้งต่อไป
เยการอ้า	างอิง	
าคผนวก	1	
	ภาคผนวก	ก. แบบสอบถาม
	ภาคผนวก	ข. แบบบันทึกข้อมูล
		ค. แบบรายงาน

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัย	29
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n = 166)	
2	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้รับผิดขอบงานระบาดวิทยา	33
	ที่มีต่อความรู้ด้านระบาดวิทยา จำแนกรายข้อ (n = 166)	
3	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้รับผิดขอบงานระบาดวิทยา	36
	จำแนกตามระดับความรู้ด้านระบาดวิทยา	
4	คาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติตอการปฏิบัติงาน	37
	ระบาดวิทยา ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดขอบงานระบาดวิทยา	
	จำแนกรายข้อ	
5	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้รับผิดขอบงานระบาดวิทยา	39
	จำแนกตามระดับทัศนคติตอการปฏิบัติงานระบาดวิทยา	
6	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัย	40
	ที่รับผิดซอบงานระบาดวิทยา จำแนกตามปัจจัยสนับสนุน (n = 166)	
7	จำนวนและร้อยละของความถูกต้องของบัตรรายงาน 506 จำแนกรายอำเภอ	41
8	จำนวนและร้อยละของความถูกต้องของบัตรรายงาน 506 จำแนกรายตัวแปร	42
9	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดขอบงานระบาดวิทยา	42
	จำแนกตามระดับความถูกต้องของบัตรรายงาน 506	
10	จำนวนและร้อยละของความครบถ้วนของบัตรรายงาน 506 จำแนกรายอำเภอ	43
11	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา	44
	จำแนกตามระดับความครบถ้วนของบัตรรายงาน 506	
12	จำนวนและร้อยละของความทันเวลาของบัตรรายงาน 506 จำแนกรายอำเภอ	45
13	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา	46
	จำแนกตามระดับความทันเวลาของบัตรรายงาน 506	
14	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา	46
	จำแนกตามการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน	
15	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา	47
	จำแนกตามระดับการเรียบเรียงข้อมลพื้นฐาน	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดซอบงานระบาดวิทยา	47
	จำแนกตามระดับคุณภาพข้อมูลรวม	
17	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	48
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยากับความถูกต้องของบัตรรายงาน506	
18	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับผิดชอบ	50
	งานระบาดวิทยา กับความถูกต้องของบัตรรายงาน 506 506	
19	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	51
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับความถูกต้องของบัตรรายงาน 506	
20	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	52
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับความครบถ้วนของบัตรรายงาน 506	
21	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับผิดขอบ	54
	งานระบาดวิทยา กับความครบถ้วนของบัตรรายงาน 506 506	
22	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	55
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับความครบถ้วนของบัตรรายงาน 506	
23	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	56
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับความทันเวลาของบัตรรายงาน 506	
24	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับผิดขอบ	58
	งานระบาดวิทยา กับความทันเวลาของบัตรรายงาน 506	
25	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	59
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับความทันเวลาของบัตรรายงาน 506	
26	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	60
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน	
27	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับผิดขอบ	62
	งานระบาดวิทยา กับการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน	
28	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	63
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน	
29	ความสัมพันธ์ระหวางปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	64
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับคุณภาพข้อมูลของบัตรรายงาน 506	

สารบัญตาราง (ต_้อ)

ตารางที่		หน้า
30	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	66
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับคุณภาพข้อมูลของบัตรรายงาน 506	
31	ความสัมพันธ์ระหว่างเ!็จจัยสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	67
	ที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา กับคุณภาพข้อมูลของบัตรรายงาน 506	